

Hørelsens betydning for den sproglige udvikling - der har været international konference i Gudhjem august 2008

Når hjernen ikke kan høre - bøger om hørelsens betydning for den sproglige udvikling

Efter mere end femogtyve års interesse for en mulig sammenhæng mellem auditive (høremæssige) vanskeligheder og indlæringsproblemer udgav Kjeld Johansen, Rø i 1986 bogen "Alternative behandlinger af ordblindhed". Et par år før havde han indledt et samarbejde med komponist, musiker og gymnasielærer Bent-Peder Holbech omkring udviklingen af et auditivt stimulationsprogram for børn og voksne med læse-/staveproblemer (dysleksi/ordblindhed).

I 1993 udkom den anden bog "Lyd, hørelse og sprogudvikling", der opsummerer Kjeld Johansens egen forskning på området (baseret på forudgående arbejde af dansk-amerikaneren Christian A. Volf); men som også redegør for de mange andre beviser for at netop afvigende opfattelse via øret i mange tilfælde er en særdeles væsentlig årsag til sproglige problemer – og det vil sige ikke bare problemer med opfattelse og forståelse, men også problemer med læsning, stavning og adfærd.

Så sent som 2002 udkom i USA bogen "When the Brain Can't Hear" (Når hjernen ikke kan høre) forfattet af professor Teri James Bellis og i 2007 udgav professorerne Gail D. Chermak og Frank E. Musiek, USA et to-bindsværk "(Central) Auditory Processing Disorders" (Centrale auditive forarbejdningens forstyrrelser), hvori det fastslås, at hørelsen spiller en næsten altdominerende rolle for den sproglige udvikling.

"Det har været et sejt træk at nå til en generel erkendelse af hørelsens betydning for den sproglige udvikling og endnu sejere at få forståelse for, at man kan gøre noget ved eventuelle problemer med utraditionelle metoder!", siger Kjeld Johansen.

Men der er lys forude. I mere end 12 lande har lærere, tale-hørepedagoger, psykologer, adfærdsterapeuter, ørelæger m.fl. inddraget "individualiseret, auditiv stimulation" (IAS) som en naturlig del af deres arbejde med sproghæmmede elever.

IAS konference

I 2007 mødtes en gruppe ledende folk på dette område på Azorerne og i 2008 mødtes de på Smørenge gl. skole, Gudhjem i dagene 7.-10. august.

Formålet var dels at udarbejde en struktur for det fremtidige, internationale samarbejde, at udarbejde fælles retningslinier for uddannelse til at anvende metoden og for at dele erfaringer fra arbejdet med denne metode, hvor musik komponeret og indspillet af Bent-Peder Holbech udvælges og tilpasses hvert enkelt barn efter retningslinier udarbejdet af Kjeld Johansen og under anvendelse af et it-system udviklet af Mediacenter Mjölby, Sverige.

Ordblind børn klarer sig bedre, hvis de bliver stimuleret med musik

Ved konferencen præsenteredes resultaterne fra et forskningsprojekt gennemført ved Det frie Universitet i Amsterdam.

Her har man gennem nogle år arbejdet med 40 elever opdelt i 4 grupper. Tre af grupperne (3x10 elever) er diagnosticerede som dyslektikere/ordblinde, medens den fjerde gruppen (en kontrolgruppe) fungerer uden problemer.

10 minutters individualiseret musik hver dag hjælper ordblind børn.

Ved forsøget viste det sig, at 14-16-årige dyslektiske elever, der stimuleres med individuelt tilpasset musik 10 minutter pr. dag gennem 1-1½ år, opnår statistisk beregnet bedre fremgang på en lang række sproglige tests end elever uden tilsvarende stimulation. Spændende er det, at de stimulerede elever fortsatte fremgangen, også efter at stimulationsperioden var ophørt.

Ordblind børn klarede sig bedre uden specialundervisning

Et særdeles overraskende resultat var, at én af grupperne uden specialundervisning på 12 af 24 testede sproglige områder klarede sig *bedre end de elever, der samtidig fik specialundervisning!* Alle havde statistisk signifikant fremgang; men uden specialundervisning den største! Det kan der ikke gives nogen entydig forklaring på. Nogle af de spørgsmål som blev stillet var: Hvad foretager disse børn sig i øvrigt (sport, musik)? Hvad spiser de (fisk)? Hvordan bor de (kemikaliepåvirkning)? Hvordan er støtten i hjemmet? Forskningsprojekter har det med at overse en masse betydningsfulde variable.

Den internationale gruppe aftalte at mødes igen om et år, men besluttede ikke hvor. Endvidere besluttede man at søge international godkendelse af et fælles logo.

individualiseret, auditiv stimulation (IAS). Kjeld Johansen arbejder for et fælles logo for lærere i mere end 12 lande.

Kjeld Johansen, MSc, PhD,
Rø Skolevej 14, 3760 Gudhjem.